

GUIA SINDICAL PER A INTERVENCIONS ORALS EN LLENGUA CATALANA EN ELS MITJANS AUDIOVISUALS

PRESENTACIÓ

Tots nosaltres, diàriament i de manera constant, consumim la informació que ens ofereixen els mitjans de comunicació audiovisuals. A més, des de l'aparició dels mitjans de comunicació digitals podem accedir a les notícies que ens interessin en qualsevol moment i des de qualsevol lloc. Quan som les persones receptors dels missatges potser ens és fàcil destacar els punts forts i febles de qui ens parla, però quan som nosaltres mateixos els que ens hem de posar al davant d'una càmera tenim clars els elements que hem de tenir en compte per elaborar un discurs coherent, entenedor i que arribi als nostres receptors?

Aquesta, de fet, és la raó de ser d'aquest material que teniu a les mans: facilitar-vos, amb una sèrie de consells i recomanacions, tot el que us pot ser útil en el moment de fer intervencions davant dels mitjans de comunicació. Està basat en el Taller d'intervencions orals en llengua catalana en els mitjans audiovisuals, portat a terme per la Secretaria de Comunicació i Xarxes Socials i el Servei Lingüístic de CC00 de Catalunya. D'una banda, s'hi recullen les característiques de les comunicacions que es difonen a través dels mitjans audiovisuals, i de l'altra, hi consten uns seguit de qüestions estilístiques per elaborar una bona declaració.

CARACTERÍSTIQUES DE LES COMUNICACIONS DIFOSES ALS MITJANS AUDIOVISUALS

Els mitjans audiovisuals tenen un paper cabdal en el moment de descriure i analitzar allò que passa al nostre voltant. Siguin d'àmbit local o bé més generalistes, cal tenir en compte que són una bona plataforma per difondre els missatges de la nostra organització. Hi ha una sèrie de qüestions que ens poden ajudar perquè aquesta estratègia sigui profitosa.

> És recomanat fer servir un to neutre al llarg de la intervenció, que dona rigor i seriositat al discurs, tot i que en determinats moments, i per posar èmfasi a allò que s'està dient, és convenient jugar amb el to de veu. La monotonia no és una bona aliada del mitjà audiovisual, ja que la persona receptora pot desconnectar molt ràpidament del discurs i canviar de canal.

> Quan parlem, hem de trobar un ritme amb què ens sentim còmodes. No hem d'anar ni gaire ràpidament ni gaire lentament, i hi ha d'haver les pauses lògiques equivalents als signes de puntuació, encara que el discurs sigui improvisat. Hem d'adequar la velocitat i el ritme als continguts i a l'espai. Si el que hem de dir és massa llarg respecte al temps que tenim, hem de retallar el text en comptes de córrer més.

> Tot i que els silencis no són recomanables en els mitjans audiovisuals, ja que sovint generen inquietud i fan tenir la sensació que alguna cosa no funciona, és un recurs molt òptim per destacar alguna cosa determinada. Ara bé, només tenen sentit si s'usen en casos concrets; si se n'abusa generen l'efecte contrari de l'esperat.

> S'ha de respondre amb brevetat, ja que no trauran tota la declaració que fem sinó només una part, però mai amb monosíl·labs.

> S'han de donar a conèixer els subjectes de les accions.

> Cal evitar la sobreactuació o la dramatització, especialment si es tracta d'una entrevista de caire informatiu.

> És important tenir uns mínims coneixements posturals que permetin exercir un millor control corporal i una major desimboltura gesticular i mímica. No es pot tenir el mateix posat davant d'un fet alegre que davant d'un altre que és trist.

> La posició del nostre cos i de les extremitats superiors i inferiors ha de ser còmoda i natural, mai ostentosa. La millor posició perquè la veu flueixi sense problemes és que el nostre cos estigui en angle recte (sempre que sigui possible realitzar l'entrevista asseguts).

> Les mans són la part del cos que acostuma a parlar més sense fer servir cap paraula. Podem moure-les quan ho creguem convenient, però sempre hem d'evitar que ens passin per davant de la cara. Si el moviment és massa desenfrenat, cal controlar-lo: pot marejar i posar nerviós l'entrevistador i l'audiència.

> La nostra mirada i el nostre cos s'han de sincronitzar amb la parla, de manera que allò que diem, tant verbalment com amb la gesticulació, sigui creïble i eficaç.

> Si l'entrevista es realitza a l'exterior, no ens hem de col·locar davant de façanes o de natures mortes on no passa res: són irreconeixibles i no proporcionen cap tipus d'informació addicional.

> En casos d'exteriors, sempre que hi hagi una entrevista prevista, el més important és aquesta entrevista i la persona entrevistada. La resta d'accions que passen al voltant en aquell moment són secundàries i no han de robar protagonisme.

> Si l'entrevista es porta a terme en un plató, un espai que el periodista coneix bé, cal que algú expliqui a la persona entrevistada algunes regles bàsiques que ha de tenir en compte per al seu bon desenvolupament: les bases principals de comportament, l'angle natural de mirada amb l'entrevistador i la càmera (o càmeres) que l'enregistrarà, el posat que ha de tenir al seient, que no toqui constantment el cable del micròfon, que no s'aixequi fins que no s'hagi acabat l'entrevista... En resum, un seguit d'aspectes que no es poden solucionar quan s'està en directe.

> No s'ha de mirar mai fora de camp, ja que dona molta incertesa al receptor. Sembla que estigui passant una cosa molt important fora de l'àmbit de l'entrevista.

> No podem exigir al periodista que ens passi un qüestionari previ, però sí que és necessari saber d'entrada de quin temps disposem per organitzar correctament el nostre discurs i de quina temàtica general es tractarà.

> Normalment allò més interessant per a l'audiència és l'exposició inicial que fem. A partir d'aquí hi haurà preguntes i respostes posteriors, però l'interès cal captar-lo des del primer moment.

Quan fem una intervenció en els mitjans de comunicació audiovisuals, sigui en format d'entrevista, de debat o de taula rodona, la manera com ens expressem és un element cabdal. Així doncs, cal tenir en compte algunes qüestions relacionades amb la llengua que seran de gran ajuda i beneficiaran el nostre missatge.

> Cal fer servir sinònims, ja que repetir les mateixes paraules empobreix molt el discurs (*CCOO, el sindicat, aquesta organització, aquesta entitat...*).

> No s'han d'usar paraules buides d'informació (*cosa, això, allò*). Tampoc és recomanable l'ús de col·loquialismes ni de vulgarismes (*a tota merda, bareto, flipar, gasto, patxorra, xiripa...*) i cal tenir cura amb els tecnicismes (*post-agut, alliberat, in missio, ad personam, clàusula obligant*). També cal evitar les pauses (*mmm, eeeh, aaah*) i les falques (*doncs, de fet, daixò, per què no dir-ho?*), que transmeten sensació de falta de preparació, de poca elaboració o d'inseguretat.

> Els mots crossa o els tics lingüístics (*diguem-ne, escolti, vull dir, dallò*) tampoc són un recurs òptim, tot i que de vegades poden ser una estratègia (encara que s'usin de forma inconscient) per poder reconduir la nostra intervenció.

> Les estructures afirmatives són més aclaridores que les estructures negatives, que, de vegades, poden portar a confusions.

> No és recomanable usar sigles i acrònims, ja que oralment costen d'entendre i sovint no se sap a què corresponen, especialment si són d'àmbits molt concrets (*la RLT per representació legal dels treballadors, la CS per confederació sindical, la CONC o CCOO lletrejada per Comissions Obreres, els DP per delegats de personal, el CITE per Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers, l'Efosi per Escola de Formació Sindical...*).

> El grau de formalitat queda determinat pel tipus de programa en què s'emet l'entrevista (lúdic, informatiu, didàctic, formatiu, etc.).

> Hem de vocalitzar bé, articulant tots els sons de manera clara i diferenciada perquè no es confonguin.

> No hem d'emfasitzar coses de manera forçada, especialment quan no hi ha cap relació amb el contingut o el context és inadequat.

> Per començar una intervenció hi ha una sèrie de formes estereotipades (*a mi em sembla...; estic d'acord amb el que deia tal, però...; jo crec que...; jo opino que...; després d'haver escoltat la seva intervenció, m'agradaria dir que...; voldria afegir un comentari referit a...*) que ens poden ser útils. Especialment quan parlem en nom del sindicat i no pas a títol individual, fet que serà típic en la majoria de les intervencions, les formes *Comissions Obreres creu que...* o *El sindicat està d'acord amb...* són molt apropiades per encarar el discurs.

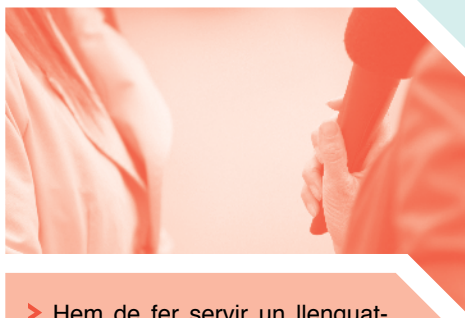
> Per indicar que estem a punt d'acabar la nostra intervenció podem fer servir una entonació descendent, o bé una pregunta o una entonació ascendent que dona peu a una resposta, a una rèplica.

> Si en algun moment del discurs ens adonem que ens hem equivocat, corregim l'error amb naturalitat.

> Hem de vincular la qualitat de la llengua al concepte de correcció, però també al d'adequació. Una llengua estrictament normativa i correcta, però tan complicada que només la pogués entendre una minoria seria inapropiada perquè no aconseguiria el seu propòsit comunicatiu. Tampoc seria adequada si fos tan artificiosa que la major part de l'audiència no s'hi identifiqués (*Treballà àdhuc ahir, que era jorn festiu - Va treballar fins i tot ahir, que era dia festiu / Va treballar fins i tot ahir, que era festa*).

> Hem d'aplicar un model de llengua que sigui comuna a la majoria dels parlants, que pugui ser compresa i acceptada pel conjunt de la societat. Aquesta llengua comuna, l'estàndard, no admet barbarismes gratuïts, paraules d'àmbit massa reduït, tecnicismes poc coneguts, expressions exclusivament literàries ni arcaïsmes. Entre les diferents formes correctes possibles triem la més entenedora per a tothom (*Va tenir un accident in itinere - Va tenir un accident en el trajecte*).

> Hem de tendir a usar paraules que pugui entendre tota l'audiència. Si n'hem de fer servir alguna que no tinguem clar que la comprèn tothom, l'acompanyem del context necessari o d'una explicació (*Segons ha explicat la Comissió Executiva de CCOO del VORMAROS... - Segons ha explicat la Comissió Executiva de CCOO del Vallès Oriental, Maresme i Osona... / BLLAPAG per Baix Llobregat - Alt Penedès - Anoia - Garraf*).

> Hem de fer servir un llenguatge respectuós amb les persones i, en general, hem d'evitar l'ús de termes o expressions que puguin contribuir a marginalitzar grups socials o que puguin resultar ofensius o incòmodes. Si, en la informació, ens referim a unes declaracions que poden resultar ofensives, les hem de presentar de manera no ofensiva. Si les citem textualment, hem d'indicar clarament que són literals.

> Cal evitar la discriminació per raó de sexe i cal donar als homes i a les dones un tractament igualitari (*Els treballadors d'aquesta empresa càrnia estan en vaga des d'ahir - Els treballadors i treballadores / La plantilla d'aquesta empresa càrnia estan en vaga des d'ahir*).

SERVEI CENTRAL
Via Laietana, 16, 7a planta
08003 Barcelona
Tel.: 93 481 29 10
sl@ccoo.cat

TERRES DE LLEIDA
C. Enric Granados, 5
25006 Lleida
Tel.: 973 26 36 66
sl-lleida@ccoo.cat

COMARQUES GIRONINES
C. Miquel Blay, 1, 5a planta
17001 Girona
Tel.: 972 21 73 03

Av. República d'Argentina, s/n
17800 Olot
Tel.: 972 26 00 94
sl-girona@ccoo.cat

www.ccoo.cat/sl

GUIA SINDICAL PER A INTERVENCIONS ORALS EN LLÈNGUA CATALANA EN ELS MITJANS AUDIOVISUALS

Amb el suport de:

Secretaria de Comunicació i Xarxes Socials i Servei Lingüístic

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura